

3. Стефаненко Т. О. Методика викладання фонетики англійської мови у вищій школі. Київ. Видавництво НПУ ім. Драгоманова, 2020.
4. Celce-Murcia M., Brinton D. M., Goodwin J. M. Teaching Pronunciation: A Course Book and Reference Guide. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
5. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. Pearson Education Limited, 2015.

Назирів Родіон Шавкатович,
аспірант 2 року навчання спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
Глухівського НПУ ім. О. Довженка
Науковий керівник: д-р пед. наук, проф. Ткаченко Н. М.

СПЕЦИФІЧНІ ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ НА ТРЕТЬОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна професійна педагогічна освіта зазнає кардинальних змін у відповідь на соціальні трансформації в Україні. Враховуючи процеси адаптації вищої освіти до стандартів Європейського Союзу, виникає необхідність розробки нових концептуальних підходів до професійної підготовки педагогічних кадрів. Це зумовлено не лише змінами в освітньому середовищі та суспільному розвитку, а й зростанням попиту на фахівців, які, поряд із професійними знаннями та навичками, володіють соціально значущими якостями та є конкурентоспроможними на глобальному ринку праці.

У цьому контексті фундаментальними принципами розвитку української педагогічної освіти є принцип науково-технологічної інтеграції в європейській освітній простір та принцип оперативного й адаптивного реагування на цивілізаційні виклики, спричинені глобалізацією, цифровими трансформаціями та міжкультурною взаємодією.

З урахуванням того, що принципи є основними нормативними положеннями, що визначають зміст, організаційні форми, методи роботи і є системотвірними чинниками розвитку педагогічної теорії, критеріями її вдосконалення, характеризують загальну стратегію розв'язання певної проблеми і виконують регулятивну функцію в освітньому процесі, визначальною для цілеспрямованого формування англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів військової освіти на третьому рівні вищої освіти вважаємо систему загальнодидактичних принципів, які є спільними для організації освітнього процесу незалежно від освітнього ступеня чи напрямку підготовки. Загальновизнаною є позиція щодо пріоритету принципів науковості й об'єктивності. Як слушно зауважує Н. Ткаченко, відповідно до сучасних наукових і освітніх тенденцій щодо важливості самоосвіти, самореалізації, саморозвитку доцільним є врахування принципу практичної зорієнтованості [2].

Разом з тим, підтримуючи думку Н. Ничкало, яка переконливо доводить, що «для кожної субдисципліни, окрім загальнопедагогічних принципів, доцільно обґрунтовувати власні принципи й методологічні засади, з урахуванням її мети та завдань» [1, с. 29], для розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти на третьому рівні вищої освіти вважаємо за доцільне виокремити низку специфічних принципів, що враховують особливості військової підготовки, професійного середовища та вимоги до викладачів у цій галузі, а саме: професійної спрямованості, міжкультурної та міждисциплінарної інтеграції,

Принцип професійної спрямованості передбачає, що навчання англійської мови має бути інтегроване в реальні професійні ситуації майбутніх викладачів військової освіти і може реалізуватися шляхом використання автентичних військових матеріалів (статутів, доповідей НАТО, міжнародних військових стандартів, документації), моделювання реальних професійних ситуацій (брифінгів, переговорів, командного інструктажу тощо), розв'язання кейсів з міжнародного військового співробітництва тощо.

Дотримання *принципу міжкультурної та міждисциплінарної інтеграції* спрямоване на вивчення військової термінології в контексті міжнародного співробітництва, військової дипломатії та політології і передбачає використання кейсів із міжнародних місій, навчань та миротворчих операцій; вивчення міжкультурних аспектів військової комунікації (особливості спілкування в арміях різних країн, стилі керівництва тощо); інтеграцію військових дисциплін у процес вивчення англійської мови (тактика, стратегія, військове планування).

Сутність *принципу ситуаційної адаптації та оперативності* полягає в тому, що навчання має враховувати змінні та непередбачувані ситуації, з якими викладач може стикнутися у військовій освіті. Його реалізація уможливорює навчання гнучкості та швидкого реагування на зміну обставин під час комунікації англійською мовою і здійснюється шляхом використання методу сценарного моделювання (наприклад, симуляції кризових переговорів або оперативних брифінгів англійською мовою), методики імпровізаційних виступів, коли викладач має швидко формулювати думки в нестандартних умовах.

В контексті *принципу багаторівневої комунікативної взаємодії* слід зважати на те, що англійська підготовка має охоплювати різні рівні комунікації (формальну, неформальну, письмову, усну) в контексті військової освіти. Реалізувати його вбачаємо за доцільне шляхом тренування офіційної доповідної комунікації (написання рапортів, аналітичних звітів, стратегічних документів англійською мовою), моделювання формальних та неформальних переговорів (спілкування з колегами, міжнародними експертами, військовими аташе), використання диференційованих комунікативних завдань (від роботи в невеликих групах до виступів перед широкою аудиторією).

Принцип автентичності та технологізації навчання набуває актуальності в контексті цифровізації суспільства [3] і передбачає використання сучасних цифрових технологій (VR- та AR-технологій) та автентичних ресурсів (онлайн-курсів НАТО, відеолекцій міжнародних військових експертів, подкастів із військової тематики) для моделювання реальних військово-освітніх процесів англійською мовою, військових ситуацій (наприклад, управління підрозділом під час міжнародної місії); застосування цифрових платформ для професійного навчання (Coursera, edX, військові тренінгові платформи) в контексті реалізації концепції навчання впродовж усього життя, що є ключем, який дає нам доступ до світу, повного різноманітних і збагачуючих освітніх можливостей [4].

Всі зазначені принципи базуються на педагогічних законах та закономірностях, є взаємопов'язаними та взаємозумовленими, виявляють синергетичну дію, підсилюють один одного і забезпечують формування емерджентного результату, а саме ефективного розвитку англійської компетентності викладачів військової освіти.

Список використаних джерел

1. Ничкало Н. Г. Інтердисциплінарність мистецтва педагогічної дії. *Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей*. 2014, Вип. 5(9). Чернівці: Зелена Буковина. С. 29–35.
2. Ткаченко Н. М. Теоретичні і методичні засади формування професійного іміджу майбутніх учителів іноземних мов у педагогічних закладах вищої освіти : дис... д. пед. наук: 13.00.04. Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, Глухів, 2020. 617 с.
3. Shlieina L, Tkachenko N, Kurok R, Lagodych T, Liashenko R. Adapting Pedagogy in the Post-Pandemic Era: The Role of Hybrid Learning in Shaping Educational Quality. *Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias* [Internet]. 2025 Feb. 1; 4:1451. <https://doi.org/10.56294/sctconf20251451>
4. Tkachenko Nataliia. Lifelong learning as a tool for improving the life quality in the information society. *Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World : monograph*. Scientific editors: Tadeusz Pokusa and Tetyana Nestorenko. Opole: The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, 2022. P. 480-487.